

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. D. Ioannis Ivsti Lanspergii, Natione Bavari, Illvminati
Ac Religiosissimi viri, Carthusiae Coloniensis ante annos
centum Vicarii, & Magistri Nouitiorum laudatissimi Opera**

In Qvinque Tomos Distributa, à mendis expurgata, veteri integritati
restituta, & indicibus locupletata

De Sanctis

Landsberg, Johannes Justus

Coloniae Agrippinae, Anno M.DC.XXX

De monasticæ religionis commendatione, & de nouem illius commodis
siue vtilitatibus, Sermo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47060](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47060)

Exod. 6.
Iphel. 3.

Luc. 14.

Matth. 3.
Luc. 9.

Periculosa a-
nima quan-
t. pere relin-
quenda sint.

1. Corin. 9.

Occasiones
peccandi qua-
topere fugi-
enda.

S. Arsenius.

Huiusmodi est amor erga parentes, amicos, uxorem, & huiusmodi, quos in scriptura iubemur diligere: si tamen amor immoderatus est, facit medium inter Deum & animam, ut minus liberè ferri possit mens hominis in Deo. Propterea Christus dicebat: *Si quis venit ad me, & non odit patrem suum, & matrem suam, non potest meus esse discipulus.* Denique adolescenti vocato, ut se sequeretur, roganti, ut primum permitteretur sepelire patrem suum, Christus respondit: *Sine mortuos sepelire mortuos suos: ita verò vale. & annunciate regnum Dei.* Est ergo in amore licito, etiam saepe numero non nihil, quod impediatur amorè Deo: ideo quia vel nimium est, vel inordinatum est. Quarto, reliquerunt Apostoli omnia anime periculosa. Id enim in quo periculum est, nec tuta securitas, nemo sapiens cauere non debet. Scriptum namque est: *Qui amat periculum, peribit in illo.* Multa sunt, quae generatim praecepta non sunt seruis Dei, ut faciant, aut euitent. Veruntamen, ubi periculum sibi quis metuit, occasione est delinquendi, ibi quantum potest, cauere debet. Carnem comedere, vinum bibere, & alia multa corporis solatia Christus non prohibuit. Quare Potest enim his quis necessario, & tanquam re necessaria, non tanquam sola re delectabili uti, nec (quia non ad voluptatè, sed ad corporis vitæ necessitatè) Deo propterea displicere. Idcirco non erat prohibendum. Alius ibi laqueos parari sibi ab inimico attendit, nec harum rerum sentit necessitatè, cauet periculum, discrete abstineat, memorque sit verbi Apostoli: *Castigo corpus meum & in seruitutem redigo, ne forte cum alijs predicauero, ipse reprobus efficiar.* Declinanda igitur societates, fugienda colloquia, relinquenda sunt occasiones. Consiliū hoc Arsenius quondam sibi caelitus dari audiuit: in quo reuera perfectiois summa lateret. Fuge, tace, quiesce. Occasiones & pericula fuge, linguam cohibe, & ab omni cura, occupatione, implicationeque animi cor liberum & quietum serua. Quod nobis omnibus largiatur Dominus Iesus Christus in secula benedictus, Amen.

SERMO IN EODEM FESTO.

De monasticae religionis commendatione, & de nouem illius commodis siue utilitatibus.

QUI non renunciat omnibus quae possidet, non potest meus esse discipulus, Luc. XIII. Quandoquidem dilectissimi festum agimus diem magni & S. patris Antonij, qui omnium monachorum dux est, & signifer eximus, qui innumerabiles ad vitam monasticam capessendum institutum suo & exemplo & sermone permouit, non abs re fuerit de monasticae religionis commendatione apud vos agere: maxime quia hoc in felicissimo seculo ex vltimis inferorum latebris pessilentes quidam prodire, qui & scriptis & verbis & factis etiam illam vsque adeo impugnarunt, nec impugnare desinunt, ut iam multis locis summo contemptu laboret. Quod ipsum sane vel maxime argumento esse potest monasticam religionem, & Deo gratissimam, & demonibus summe inuisam, & hominibus cum primis saluiferam esse. Nam semper optima quae infestissimos sentiunt hostes & persecutores, impellente nimirum diabolo membra sua, homines impios, ut quod ipsi assequi vel non volunt, vel non valent, penitus extinguere ac profligare nitantur, si possunt, aut certe conuictis & calumnijs, probrijsque & alijs multis indignis modis insectentur ac laecerent.

Religionem
monasticam
probari esse
Deo.

zere. Ita actum est cum vita monastica, quam diabolus nimium sibi inimicam & aduersam diu multumq̄ expertus, vel ob id solum, quod innumeris per eam seruati sint hodieq̄ seruentur, licet rumpantur illa hæreticis membris illius, excitauit quorundam & ingenia & linguas & manus, quibus, quoad possent, rem optimã & nunquam dignè commendatam acerbissimè & pertinacissimè infectarentur. Et res certè ipsis cessit haud incòmodè, iacentiq̄ nunc multis locis cœnobia vel penitus destructa & euersa, vel omni habitatore destituta, paucosq̄ hodie inuenire est, qui ad amplectendũ aliquod institutum monasticum magnopere aspireat. Quod licet partim hominũ tempore ac presentium oblectamentorũ studio & amore accidat, tamen nõ minime huic malo ansam præbuere scripta quorundam, quibus monasticam & cœnobicam vitã turpiter irrident & iuuentutẽ in illius contemptum ac odium excitant, vt parum illis fuerit proprium excussisse cucullum, quẽ semel susceperant, nisi & alios omnes inde auertant.

Monasticum institutum quam per equatur diabolus per se & per suos.

Religio cœnobitica cur hodie tot habeat olores.

Colloquia & scripta Erasmi quantumdam inuenerint monasticæ religioni.

Ex his est Desiderius ille Erasmus Roterodamus, quem mundus in tertium vsque cælum euehit iudicio suo, vtinam & Christi Iesu, qui, vt cætera illius scripta præmittamus, Colloquia edidit, teneræ ac simplici iuuentuti destinata ac elaborata, quibus petulanter admodum aliquot locis in monachos & vitam monasticam incurrit, ridens suo more quod tamen teste conscientia sua, quam literis quibusdam propria manu scriptis declarat, potius commendare debuerat. De quo viro, quia nimium multis placet, quantum & non paucis viris grauibus & Deum valde amantibus, nec vulgari-ter eruditus multum displicet ob petulantissimam mordendi libidinem, quam ille ex monachorum & Theologorum odio contraxisse videtur, nos hic multis agere nolumus. Habet iudicium suum: si rectè scripsit & bene vixit, iam felix est: sin aliter, infelicissimus est. Videant qui tantum illi tribuunt, qua id conscientia faciant. Itaque vt dixi, nos de illo nihil admodum hic dicturi sumus, ne stulti & scioi putent nos affectu non ratione duci: tamen committere non possumus, quin quid de illius Colloquijs senserit vir extra omnem controuersiam & pius & eruditissimus Albertus ille Pighius, hic commemoremus.

Ait ergo Pighius iste (qui non monachus fuit, sed Præpositus Traiectensis, tantæ apud eruditos opinionis, vt quidam eum alterum Albertum Magnum appellent) libro II. Ecclesiasticæ Hierarchiæ, cap. VIII. Dialogis Erasmi (vt dicã ingenue quod sentio) nihil ad noxã religionis excogitari potuit à sentiat Erasmi. diabolus efficacius, non solum ob vnũ hoc, de quo nũc agitur (tametsi hoc ipsum satis graue & magnũ sit) sed ob eiusdem impietatis plurima, quæ illic sub cõposito & elegantis orationis lenocinio mira verborũ festiuitate atati propinat incauta, melle oblitũ scilicet venenum lethale, & animæ toxicũ. Quo semel imbuta recens, ad quos sit vsus valitura in posterũ, quos deinceps promittat fructus præoccupata semel eiusmodi seminibus noxijs in dolens tenera, quis nõ videat? Meo sanè iudicio minus legerent vniuersi blasphemiarum libri ter execrandi illius Lutheri, quibus ex professo, & aperto Marte exporrectatq̄ fronte cõuellit vniuersa dogmata hætenus recepta catholice Christi Ecclesiæ, si legatur à viris, quibus vel tantillum est iudicij (quamuis penè nullis non sit periculosa eiusmodi lectio, quæ ferè affricat contagionis &

Colloquia
Erasmi plus
continere,
quam Luth-
er quaedam
scripta im-
peticiaus.

scabiei aliquid, & noxios aliquos scrupulos relinquit in animis legentiu, vt de certis discant ambigere) minus inquam laederent vniuersa hanc lecta ijs, quibus est rationis & iudicij aliquid, quam dialogi eiusmodi lecti pueris, & illi cui scripti sunt aetate tenera: ex quibus religione soluti eorum animi, qua maximè aetatem eam constringi oportuit, discant deinceps de rebus diuinis, de Ecclesiasticis dogmatibus & institutis liberè iudicare ac pronunciare, pro suo quisque captu & ingenio: discant floccipendere, contemnere, deridere. Ex qua semente, quam messem factura propediem sit Christi Ecclesia quis non intelligit? Vtinam non solum pontificio, sed etiam Imperiali edicto, & anathemate exularent perpetuo à ludis literarijs omnibus, &c. Hæc Albertus ille Pighius vere pius de Colloquijs Erasmi, quem homines tanti faciunt, quanti vix vel Apostolum Paulum, vel Augustinum, & Hieronymum: cum tamen scripta eius aliquot locis insignes habeant errores, quod potest doctorum virorum, atque adeo Parisiensis Vniuersitatis iudicio probari. Quæ nos hoc loco ob id commemorare volumus, vt noverint maximè studiosi adolescentes non nimium esse fidendum dictis scriptisve Erasmi, præsertim vbi ea vituperat, quæ semper apud bonos omnes constat plurimum & autoritatis & laudis habuisse: ex quibus est ea de qua agimus, monastica religio. De qua Erasmi iudicio posthabito & neglecto (Non enim potuit apostata monachus laudare quod ipse deseruerat) audiamus, quid viri sanctissimi, & sancto Spiritu pleni de eadè senserint. Illi ergo vna sententia, quia vno spiritu religioni monasticae præter alta multa encomia, nouem tribuunt vititates, quas nos hic tractare statuimus, maximè ob excitandam iuuentutem ad illius amorem, quam impij homines summo studio ad illius odium inflammare conati sunt. Aiunt igitur:

In religione monastica homo viuunt purius, Cedit rarius, Surgit velocius, Incedit cautius, Quiescit securius, Irroratur frequentius, Purgatur citius, Moritur confidentius, Præmium habet copiosius.

Primum id hic commonendi estis charissimi, sicut qui aliquamdiu monachum religiosum & instituti monastici sedulum ac strenuum egit cultorem, facile propria doctus experientia, credit verissimam esse hanc sanctorum patrum sententiam: ita qui expertus non sit, vix posse huic fidem accommodare: maximè si oculos intendat suos in plerisque monachos prohdol dissolute viuentes, & nihil monasticae grauitatis præ se ferentes, quales passim musti satis visuntur. Talis enim cum nec ipse expertus sit, & complures ex monachis ita cernat viuere, vt penè nihil horum in eis inesse videatur, ad rectè sentiendum de sanctissima vitæ monasticae professione adducere vix potest. Et tamen nouem istæ hæc iam enumerata tam certum est religioni monastica bene obseruata inesse; eiusque cultores pios ac integros felicissimè experiri, vt prope nihil sit certius. Vnde etiam ab ipso statim nascentis Ecclesie exordio monachorum instituta sunt inchoata, agente idmirum Spiritu sancto, & animarum saluti prouidissima benignitate, & benignissima prouidentia consulente, vt haberent omnes, qui cuperent expedius militare Deo, & laqueos innumeros fallacissimi demonis, & impu-
rissimi

Religio ma-
nastica quæ-
do & à quo
nata sit,

VI
22

rissimi huius mundi euadere, quo tanquam ad asyllum & animarum tutissimum portum confugerent. Legat qui exactius nosse hæc volet, Philonis librum, quem inscripsit de vita contemplatiua supplicum, & videbit rem esse antiquissimam, & saluberrimo prorsusq; diuino consilio & Dei nutu ac voluntate institutam esse monachorum viuendi rationem. Et tamen audet homines leuissimi irridere, carpere, reijcere, quod ab ipsis inde Apostolorum temporibus per omnium ætates temporum semper à sanctissimis & eruditissimis viris summa laude celebratum est, utpote propria plerisq; dotis experientia, quid ea vita commodi, quid vtilitatis haberet. Prima igitur, ut ante dictum est, religionis monasticæ vel cœnobiticæ vtilitas est, quod in ea homo viuunt purius. Vnde hoc probamus? Certissimis rationibus. Cum enim, teste Ioanne Apostolo, omne quod est in mundo, aut concupiscentia carnis, aut concupiscentia oculorum, aut superbia vitæ sit, sub quibus omne vitiorum genus continetur: utique consequens est ibi purius vitam trãssigi, vbi isthæc tria studiosius & perfectius profligantur. Id autem fieri in monastica vita satis vel inde liquet, quod monachi omnes, qui tamen regulam, ut vocant, siue institutum ab Ecclesia approbatum & confirmatum sectantur, aduersum tria hæc vitiorum omnium capita tribus sese votis communiunt, è diametro cum iisdem pugnantibus, eaque funditus extirpantibus. Namque ut carnis doment concupiscentiam, promittunt perpetuam castitatem: ut oculorum cupiditate vacent, promittunt voluntariam paupertatem, denique ut superbiæ pestilentissimum profligent virus, obedientiam pollicentur. Quare autem sacramento vel voto solenni se astringunt, nisi ut non liceat vaquam resiliire à sancto proposito, nec post missum ad aratrum manum retrospicere, quod nefas est, & hominem Dei regno ineptum efficit? Est enim homo ex naturæ corruptione mirum in modum instabilis & procliuus in omne malum. Quamobrem consultissimè sanè à patribus sancitum est, ut post integri anni probationem professionem solennem faciant, qui monachi fieri velint, ut vel hoc ipso intelligant, quiduis potius perferendum sibi esse, quam ad vomitum reuertantur. Quis autè verbis vllis possit explicare satis, quantam conferat animi puritatem tria isthæc vota bene obseruata? De virginibus scribit Apostolus: Virgo cogitat quæ Domini sunt, ut sit sancta corpore & spiritu. Idem contra de illis, qui in matrimonio viuunt, sic habet: *Qui cum vxore est, sollicitus est qua sunt mundi, quomodo placeat vxori: & diuisus est.* Quapropter idem Apostolus voluit omnes homines esse sui similes, id est, absque coniugio: non tamen est ausus imperare, ne laqueum iniiceret sese continere nolentibus, aut nimium pronis in libidinem: at tamen absque vlla hæsitacione præfert castitatem matrimonio. Qui non potest capere tantum donum, agnoscat imperfectionem suam, & saltem alios patiatur angelicam in terris imitari puritatem. Non inuideat alijs, quod ipse assequi non potest. Si dulcius est ipsi miseræ carnis vinci ac subdi voluptatibus, & contra animæ dignitatem vilis ancillæ seruum emptitium fieri, non prohibeat alios ad sanctæ religionis castra confugere, vbi ab omnibus ex professo castè viuunt, vbi nefas est quicquam admittere quod violat carnis integritatem: vbi denique grauissima mulctantur poena, si qui voti sui trãsgressores profana conuincant. Quod si qui hodie in tantam lapsi sunt deformitatem, ut pub-

Purior viuunt in religione monastica.

1. Ioan. 2.

Vota monastica contra quædam vitia ordinata sunt.

Lucæ 9. Voto solenni cur se astringat monastica vitæ professores.

1. Cor. 7.

Ibidem.

Ibidem.

Castitas in cœnobijs qui tenetur.

licè in cœnobijs incontinenter viuunt, illi quidem monachorum loco habendi non sunt, nec propter eos plurimi innocentes condemnandi, qui magno studio & acri contentione nituntur reddere Domino quod polliciti sunt, carnem suam vigilijs, ieiunijs, orationibus, alijs quàm sanctis exercitijs in seruitutem redigentes, ne lasciuiat aduersus spiritum. Namque & hac de causa huiusmodi piæ & vtilissimæ exercitationes in cœnobijs vltantur & excoluntur, vt possit spiritus pleno iure suo corpori dominari. Quas certò quicunque negligunt, vt nunc proh dolor ab hominibus mundanis plus satis negliguntur, non possunt continenter viuere. Itaque purius viuunt in religione ob Angelicæ puritatis ex professo susceptam imitationem. Quod si dicas, multos etiam in mundo castè viuere, equidem quibusdam id contingere non negauerim, sed tam paucos illos esse res ipsa loquitur, vtiliorum exemplo nemo debeat velle inter infinitas peccandi occasiones hærere in mundo, vbi innumeri quotidie ruunt in turpissima carnis flagitia, eo potissimum nomine, quod inter occasiones venientur: quas si reciderent & fugerent, atque ab hominum consortio abstracti, sanctorum monachorum contubernijs sese iungerent, facillimè, Deo propitio, non solum huiusmodi non admitterent scelera, sed etiam purissimè viuèrent. Sed nolumus prolixè nimium, omisso castitatis voto videamus paucis quid puritatis præster homini paupertatis professio. Crescit amor nummi, atque quantum ipsa pecunia crescit. Et qui volunt diuites fieri, teste Apostolo, incedunt in laqueos diaboli. Eodemq; autore: *Cupiditas radix omnium malorum est.* Ergo semel omne habendi & acquirendi ius à se abdicasse, nihilq; omnino habere velle id est, vitia simul omnia radicitus euulsisse, si ita fiat vt oportet. *Qui reliquerit domum, aut agros propter nomen meum, ait Dominus Iesus, triplum accipiet.* id est, mirabiles interioris hominis consolationes & pacis suauissimam tranquillitatem cordisq; puritatem quam nihil a quo inficit, vt cupiditas, quæ miserorum corda mortalium in mundo degentium permissiosissimè deuastat. Jam si ad obedientiam veniamus, velimusq; æquo pendere iudicio, quàm illa totius mali fontem, quæ est voluntas propria, in homine prorsus obturet, non poterimus quicquam ambigere, quin verissimum sit, longè purius hominem in cœnobio, quàm in mundi strepitu viuere. Vbi enim cuique quiduis agendi, ac omittendi manet potestas ibi fieri non potest, quin multa sæpe mala perpetrentur. Animus enim hominis, præsertim in virtutibus parum exercitati, præce, s factur in vitia, nisi freno quodam contineatur, vbi verò non suo, sed alieno licet arbitrato viuere, illic sanè peccari vix potest, nisi quis relicto alterius, suo malitè duci arbitrio. Non vacat his singulis diuicius immorari, tametsi esset materia copiosissima. Id nimirum ex iam dictis potest esse perspicuum, tanto in religione monastica vitam purius transigi, quanto illic minus licet omnium capitibus vitiorum esse deditum. Et quia difficilè ac per molestum est carni & sanguini carere carnis voluptatibus, mundi facultates spernere, superbiam humilitate premere, eare miseri quicquid primo ipsi eculum excussere, & ad Aegypti ollas reuersi sunt: deinde propria perditione minimè contenti, etiam alios quotquot possent, nisi sunt, ad similia prolocare. Quos tamen pij & Deo dediti spreuerunt penitus: impij verò & flo-

2. Cor 6.

Exercitationes contra carnis voluptates in cœnobijs quo spectent.

Paupertas monastica qui semada quantaq; lau de extollenda. i. Timot. 6. Ibidem.

Matth. 19.

Obedientia cœnobitica quam sues seruatores faciat felices

Animus humanus quam sit in vitia procliuus.

Dilectionis monastica vite quæ nam quibusdã occasione prebuert.

VI
22

lidi quidam non nisi in perniciem suam, & sui similibus sequuti sunt. Altera religionis monastica utilitas est, quod in ea homo cadit rarius. Et hoc iudicem ex ea causa, quod rariores habeat peccandi occasiones, & plura bene agendi incitamenta. Et non nunquam ut diabolo tentante & vexante, incipiat quispiam ad peccandum fieri procliuior. Qui si in mundo versetur, ubi rarissima cernuntur virtutis exempla, plurima verò, quæ ad omnem improbitatē nedum illiceant, sed etiam impellant, diabolo tentante cito obsequuntur, & perit miser prauis aliorum exēplis eversus. Si autē sit in cœnobio bene reformato, habet viros virtutis, ad quos confugiat quorū & monitis & exēplis ad resistendū diaboli suggestionibus accendatur. Nemo facile crediderit, quam magnū sit ad persistendū in bono adiumentum conuictus & consuetudo hominū Deū timentū. Testatur hoc Psalmista: *Cum sancto inquit sanctus erit.* Neq; sane dubitari potest permultos adhuc in diuersis diuersorū ordinū cœnobijs viros religiosos Deumq; apprimē amantes reperiri. Mundus autem totus in maligno positus est, adeo ut iam virtutis sit improbos imitari: vitij verò sectari bonos. Quis illic diu possit persistere fortiter, nisi magna & rara animi fortitudine præditus? Sed aiunt scioli quidā, maioris esse virtutis inter malos vixisse bene, quam inter bonos, & ignauia specie esse, occasiones peccandi fugere. Quid dicitis miseri? Nonne hac ratione infiniti pereunt, quod nolunt prauorū consortia fugere? Ipse D. Iohannes Baptista, quamuis in Dei gratia confirmatus, tamen etiam sanctissimos parentes suos fugit, ne scilicet vel tenuissimam ex hominū congressū maculā contraheret. Et vos illo sanctiores & fortiores in media hominū frequentia viuētis, & viuendū censetis? Sed absit ut stultitiam vestrā imitari velint, qui Deo placere cupiant. Sint certē vestri similes, qui malunt hominibus placere, quàm Deo, mundo seruire potius, quàm Deo. Tertia religionis monastica utilitas est, quod in ea homo surgit velocius. Id verò nemo in dubium reuocare poterit, nisi qui nesciat, quam frequens ac prope cōtinua sit in cœnobijs sacre scripture lectio, quæ modo terrendo, modo consolando, modo promittendo incitat lapsos ad resurgendū. Accedit eo tum superiorū, tum fratrum crebra ac seruens exhortatio, etsi necesse sit etiam seuera castigatio. Non enim facile impune peccatur in monasterijs bene institutis, ut etiam si quis velit, non possit diu tacere in vitijs. Dulcissima porro illa necessitas est, quæ cogit hominem manere in officio, & rectē ingredi. Cæterum qui in mundo viuunt raro admodum scripta diuina percipiunt, & pene neminem habent, qui ad corrigendū perperam admissa hortetur. Pleriq; verò ex ijs, qui docti habentur, eo duntaxat scripturas sacras & sanctorum patrū scripta lesitant, ut hominibus sese venditent, & auras populares capiant: quibus ea re plus nocet cognitio scripturarum, quam profit, quando nosse duntaxat illas volunt ob gloriolæ desiderium, non autem præstare quod decet. Quod hominum genus ut plurimum superbum ac tumidum est, & diuinæ gratiæ minime capax. Quo fit, ut sæpè in grauiā labantur vitia, atque adeo in hæreses, vnde vix vnquam emergunt. Non enim ferunt se admoneri aut corrigi, quod sibi sapientissimi videantur.

Quarta religionis utilitas est, quod in ea homo incedit cautius. Cū enim non suo sed alieno, id est, superiorum suorum, quibus propter Deū voluntatem

Cadere rari-
us quinam
contingat in
cœnobijs.

Hominū pro-
barum con-
uictus & consue-
tudo quoniam
præter adiu-
mentū ad bene
viuendum.
Psalm. 17.
1. Ioh. 5.

Consortia
prauorū quā-
tum nocent
incautis.
Math. 5. 11.
Marc. 1.
Luc. 1. 7.

Surgendi ve-
locius ex la-
pū in vitium
ratio, in cœ-
nobijs quæ.

Doctores q-
nam sacras
scripturas le-
gunt, ut se-
te venditioe.

incedendi in
monasterijs
cautius ra-
tio quæ.

ratem permisi suam, vivat arbitrio, ubique tutus, ubique securus est, nec potest vlli patere periculo, Christi gratia eum protegente, cuius amore sese hominibus submitit. Non enim potest committere Christus pro bonitate sua, quin eiusmodi hominem tum per superiores, tum per alios magis experies, tum etiam propria experientia abunde instituat ac erudiat, quomodo caute debeat ingredi, ne vsquam inimici fraudibus ac nexibus implicetur. Qui verò in mundo viuunt, quicquid libet aut agunt aut omitunt, atque eo ipso innumera contrahunt animæ vulnera: & si quandoque velint seruire Deo & piè viuere, rarissimè ad bonam perueniunt frugem, eo quòd facilimè eos decipere potest malus spiritus, ut vel plus, vel minus quam oportet agant, & aut destruunt sese nimietate, aut inertia negligat & tepescant: quandoquidem suo ducuntur iudicio, nec aliorum consilijs sese submitunt, quod est reuera periculo sissimum. Vix enim potest fieri, ut quis propria ductus voluntate ad veram pertingat sanctitatem.

Volæsti pro-
pria inniti
quam sit om-
nium malorū
sentina & da-
nationis
causa.
1. Petr. 2.
Ingredi cautè
quoniam fa-
ciant cenob-
ium.

Quietis in
cenobis
causæ quæ
sunt.
Meth. 6.
Lucæ 12.

In mūdo ad
posse veram
inueniri qui-
eternam.

Rore cele-
stis consolati-
onis per-
suadi mona-
stices veros
professores.

Felix anima, quæ Christi illustrata lumine, & eiusdem docta spiritu, non vult sibi relinqui, nec suo permitti iudicio, sed magis duci alieno: nec prædit ingenio aut sapientiæ suæ, sed exemplo filij Dei subdita est homini propter Deum. Quæ res monachos in religione facit cautissimè ingredi, & innumera pericula euadere, quibus inuoluuntur, qui ipsos se sibi duces constitunt. putantque felicius esse suapte voluntate, quàm sub alterius obedientia viuere: tanquàm illud liberum, istud coactiuum sit. Sed errant. Nihil enim gratius Deo, quàm omni propria calcata voluntate, ex alterius præcepto viuere, nec sibi velle licere quicquid libitum sit, sed id duntaxat, quod is, cui se submitit, imperarit. Posset hoc innumeris scripturæ diuinæ & sanctorum Patrum testimonijs confirmari, nisi breuitati studeremus. Quinta monastica vitæ utilitas est, quod illius cultor quiescit securus. Quid enim illius possit interurbare quietè, qui omnem omnino temporalium rerum curam vanamque sollicitudinem abiecit, qui non est sollicitus in crastinum, qui nesciens qua hora Dominus suus venturus sit, sic exigit omnem diem, tanquam hodie venturus sit? Quid verò hac quiete suauius, quidve securus, corpore quidem in mundo degere, sed animo iam in cælis versari, nolite quicquam curare temporarium tanquam indignū, quo animus immortalis, & ad sublimia vocatus, occupetur ac distineatur, atque iugiter in serenæ conscientie amoenissimo thalamo ac tranquillissimo sinu quiescere, & omnem cogitationem, amorem, studiū, intentionem, desiderium suum in vno illo summo & vero bono defigere, illo vnice delectari: horrere quicquid pacem turbat pectoris, ut Deus pacis perpetim in ipso commorari delectetur? In mundo autem quàm sint perturbata & tumultuosa omnia quis non videat? Quis ibi vnquam possit vera mentis quiete perfrui, vbi tot per se sunt perturbatores, quot conciuēs vel conuictores? Ea ex causa etiam philosophos quosdam legimus hominum fugisse frequentiam, & ad loca solitaria secessisse, quo liberius possent vacare sapientiæ. Vsque adeo res ipsa loquitur, vix quenquam posse inter homines animi tranquillitatem assequi.

Sexta monasticæ vitæ utilitas est, quod rore celestis gratiæ & diuinæ consolationis illius sectator crebrius perfruiditur. Hoc ipse Dominus promittere dignatus est in Euangelio, vbi ait: *Omnis qui reliquerit patrem, aut matrem,*

VI
22

ant fratres, aut sorores, aut uxore, aut filios, aut agros, propter nomen meum, centuplum accipiet, id est, ut SS. Doctores exponunt, pro carnalibus & temporalibus quae contempserit, spiritualia recipiet, ut spiritualibus foueatur delectationibus, qui carnales repudiavit. Iam ante probauimus in religione purius vitam transigi. Vbi autem puritas cordis est, ibi gratia continere se non potest, quin vberim ac continenter in ipsam influat. Quantum autem eiusmodi supernae gratiae, diuinaeque dulcedinis & supernae consolationis mellis ros omnem mundi voluptatem, gaudium, consolationes excedat, nemo vnquam digne exprimere poterit. Et tamen plures inuenias licet, qui monachos putent miseros, eo quod multa huius mundi oblectamenta abiciant, nec fruantur voluptatibus temporarijs, quasi non multo felicius sit vel vnam caelestis rosis guttulam percipere, quam omnibus labentis vitae oblectamentis in vnum conflatu perfrui. *Secura mens*, ait Salomon, *quasi iuge conuiuium*. Qui autem mundi vanitatibus & voluptatibus dediti sunt, ij nunquam quicquam diuinae suauitatis sentire merentur, & viuunt vitam longè miseriam, post breuissima oblectamenta poenas aeternas luituri. *Ducunt in bonis dies suos*, ait S. Iob, & *in puncto ad inferna descendunt*.

Seculo dediti homines cur monachos existimant infelices ipsi multo infelicius simi.

Proverb. 17.
Tob 21.

Septima religionis monasticae utilitas est, quod sui cultorem citius purgat. Habet enim plurima tum interna, tum externa, tum spiritualia, tum corporalia exercitia, quibus anima mirum in modum purgatur. Ut sunt verbi causa, Orationes, Ieiunia, Vigiliae, Corporis castigationes, frequens Confessio, ac penè quotidiana Eucharistiae sumptio: pluraque alia, quibus facillime puritas obtinetur. Quae certè ita rara visuntur apud homines in nullo haerentes, ut propè nullus talibus occupari dignetur. Et tamen maxima saepe & innumera committunt peccata: vnde merito ad eiusmodi remedia studiosius confugere debent. Sed addit libentius iniquitati iniquitates: & quia ipsi se iam purgare nolunt, necesse est flammis sulphureis semper arsuris sine fine exurantur, nec fictamen vnquam expurgandi. Quanto rectius faciunt qui timore Diuini iudicij, & Christi amore confugiunt ad poenitentiae officinam, videlicet religionem monasticam, ut illic ipsi vltro castigentur, quod in Deum perperam se admisisse norunt, & sordentium maculas amarum poenitentiae lauacro & continuis lachrymis, alijsque ante dictis exercitijs citius eluant, expient, aboleantque. Octaua monasticae vitae utilitas est, quod illius alumni confidentius moriuntur. Mortem non facit terribilem, nisi peccati conscientia. Vbi igitur peccatum ex conscientia profligatum est, & animus Deo puri amoris integra confessione, & purissima adhesionem vnitus, quid illic terrores omnium licet terribilium terribilissima mors adferre queat? Qui in hac vita sic semper degunt, ut exules & peregrini, ne hic se putent habere manentem ciuitatem, sed futuram inquirunt, qui hic nolunt risu, iocis, ludis, atque alijs mundi vanitatibus & voluptatibus dissolui: sed aut propriam aut alienam plangunt iniquitatem, dicuntque cum Propheta: *Heu mihi, quia inuolatus meus prolongatus est*. Et: *Quando veniam & apparebo ante faciem Dei?* Quibus denique viuere Christus est & mori lucrum, quid illi mortem timeant? Et licet nulla res maiorem in morte praestet fiduciam, quam sanguis & mors agni immaculati, Christi Iesu redemptoris, tamen plurimum etiam bonae spei, & sanctae confidentiae ingerit vitae bene transactae conscientia.

Religiosi cito purgantur a maculis culpatum.

Liberius viuendo in mundo quae mala contra haurit.

Monachi vti confidenter mortem excipiant.

Mertem quendam faciunt terribilem homini.

Psal. 39.
Sal. 41.
Philip. 1.
Fiducia quoniam maiorem praestant homini in morte.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Matth. 11.

Atque ita necesse est, vt qui in religione Deo strenue seruiert, iugiter Domini suave & onus leue fortiter tulerit, vtoraq; sua debite persoluerit, ipsa recte transacta vitæ conscientia, non solum non trepidet, sed etiã magno opere aspiret, securusq; pergat ad mortem. Non enim est alia ad Deum videndum ac fruendum via, nisi corporis dissolutio. Quam felix mens, que vbi moriendum est, Christo se vixisse, Christi q; vestigia sectatam gratulari potest, & spretis mundi inanissimis gaudijs, cum Christo & sanctis omnibus gaudet se per arctam salutis viam, & angustam portam ingressam esse. Nona deniq; vitæ monasticæ utilitas est, quod illius cultor copiosus à Deo recipit præmium. *Vnusquisque mercedem accipiet, ait Apostolus, secundum suum laborem.* Et: *qui parce seminat parce & metet.* Si ergo, quod nemo negare potest, in religiosis cœnobijs plures maioresq; pro Deo & virtute labores suscipiuntur, quam ab hominibus in mundo viuentibus, dicere ferè semper ex obedientia, non propria voluntate, qua vt plurimum dicuntur etiam qui bene viuunt in mundo, quis illis audeat maius negare præmium apud Deum? Certè æquissimus humanarum actionum examinator, ac iustissimus remunerator, nec minimum aliquid ipsius amore gestum vel toleratum, sua mercede fraudabit.

Matth. 7.

Lucæ 1.

Item à quâ

magnificum

recipi vere

religiosus

post mortē.

1. Cor. 1.

2. Cor. 9.

Parces pro-
hos non de-
bere proles
impedire ab
ingressu re-
ligionis.

Ergo dilectissimi cognitis hisce sanctæ religionis monasticæ commodis, in eam quæso curam incumbite, vt ne vos vnquam illius odio ab sceleribus hominibus inflammari patiamini: & si qui vobis filij aut filix sunt, quos delectet seruire Christo, & institutum aliquod monasticum amplecti, illis non solum non impediat, quod faciunt multi summo cum periculo ac pernicie sua, & prolium suarum, sed etiam adiumento illis sitis, vt tam salutare animi propositum possint exequi. Quod certè vobis summam apud Deum conciliabit gratiam, & in ipso mortis articulo non parum præstabit fiduciam, quod scilicet proles habeatis, quarum precibus apud Deum vos iuuari posse non dubiteris. Tales enim plurimum pro suis parentibus orant, & sæpe illis obtinent à Deo, quod nunquam ipsi impetrassent, præstante Domino nostro Iesu Christo, cui est honor & gloria in secula seculorum, Amen.

IN FESTO S. FABIANI ET SEBASTIANI
martyrum. Epistola B. Pauli Apost. ad Hebr. Cap. XI.

Sancti per fidem vicerunt regna, operati sunt iustitiam, adieci-
sunt repromissiones. Obstrauerunt ora leonum, extrinserunt os
perum ignis, effugerunt aciem gladij, conualuerunt de infirmi-
tate, fortes facti sunt in bello. Castra vicerunt exteriorum: acci-
perunt mulieres de resurrectione mortuos suos. Alij autem as-
senti sunt, non suscipientes redemptionem, vt melior em inuenirent resurre-
ctionem. Alij vero ludibria & verbera experti, in super & vincula, & car-
ceres. Lapidati sunt, sceltri sunt, tentati sunt, in occisione gladij mortui sunt.
Circumierunt in melotis, in pellibus caprimis, egentes angustiati, afflicti: quibus
dignus non erat mundus. In solitudinibus errantes, in montibus & speluncis